

GENERALNA DYREKCJA DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD
ODDZIAŁ W RZESZOWIE

MIASTO SANOK
ul. Rynek 1; 38-500 Sanok

SPECYFIKACJE TECHNICZNE **na**

**WYKONANIE STUDIUM TECHNICZNO-
EKONOMICZNO-ŚRODOWISKOWEGO
I MATERIAŁÓW DO DECYZJI
O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH
ZGODY NA REALIZACJĘ INWESTYCJI:**

**„BUDOWA OBWODNICY MIASTA SANOKA W CIĄGU DROGI
KRAJOWEJ NR 28 ZATOR - MEDYKA”**

P - 50.10
ANALIZA ŚRODOWISKOWA

P - 50.20
**RAPORT O ODDZIAŁYWANIU PLANOWANEGO
PRZEDSIĘWZIĘCIA DROGOWEGO NA
ŚRODOWISKO, SPORZĄDZANY DO WNIOSKU O
WYDANIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH
UWARUNKOWANIACH**

Rzeszów, 30 czerwca 2008

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	97
2.	Wymagania dla projektowanej inwestycji	98
3.	Materiały wyjściowe, pomiary, badania, obliczenia i ekspertyzy.....	98
4.	Wykonanie opracowań projektowych.....	99
5.	Kontrola jakości opracowań projektowych	106
6.	Obmiary opracowań projektowych	106
7.	Odbiór opracowań projektowych.....	106
8.	Płatności	107
9.	Przepisy związane.....	107

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot Specyfikacji technicznej

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru opracowań projektowych przewidzianych do wykonania w ramach dokumentacji projektowej wymienionej w pktcie 1.1. ST P-00.00 „Wymagania ogólne”.

1.2. Zakres stosowania Specyfikacji technicznej

Niniejsza Specyfikacja Techniczna stanowi obowiązujący dokument przetargowy i umowny przy zlecaniu i realizacji następujących opracowań projektowych:

- P-50.10 – Analiza środowiskowa,
- P-50.20 – Raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia drogowego na środowisko wymagany do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia,

które należy wykonać w ramach Umowy na wykonanie dokumentacji projektowej wymienionej w pktcie 1.1. ST P-00.00 „Wymagania ogólne”.

1.3. Określenia podstawowe

Użyte w ST wymienione poniżej określenia należy rozumieć w każdym przypadku następująco:

1.3.1. Analiza porealizacyjna – raport mający na celu porównanie rzeczywistych oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko z ustaleniami i wnioskami zawartymi w raportach o oddziaływaniu na środowisko oraz w decyzjach zezwalających na realizację przedsięwzięcia. Wynik analizy porealizacyjnej stanowi podstawę do:

- podjęcia ewentualnych dodatkowych działań ochronnych,
- wyznaczenia zasięgu obszaru ograniczonego użytkowania.

1.3.2. Działania ograniczające - zespół działań mających na celu minimalizację negatywnych oddziaływań związanych z realizacją planowanego przedsięwzięcia.

1.3.3. Działania zapobiegawcze - zespół działań mających na celu wyeliminowanie negatywnych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją i funkcjonowaniem planowanego przedsięwzięcia.

1.3.4. Monitoring oddziaływań - zbiór analiz i pomiarów, w fazie budowy oraz eksploatacji przedsięwzięcia, określonych w raporcie o oddziaływaniu na środowisko oraz w decyzji o pozwoleniu na budowę, prowadzonych przez realizującego przedsięwzięcie.

1.3.5. Ocena oddziaływania na środowisko - procedura szacowania przewidywanego oddziaływania planowanej działalności tj. przedsięwzięcia na środowisko.

1.3.6. Oddziaływanie na środowisko - każda zmiana w środowisku spowodowana proponowaną działalnością. Zgodnie z art. 3 pkt. 11 ustawy Prawo ochrony środowiska rozumie się przez to również oddziaływanie na zdrowie ludzi.

1.3.7. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko – zgodnie z art. 47 ustawy Prawo ochrony środowiska winno określać, analizować i oceniać

- bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na:
 - środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi,
 - dobra materialne,
 - dobra kultury,
 - wzajemne oddziaływanie między powyższymi czynnikami,
 - dostępność do złóż kopalin,
- możliwość oraz sposoby zapobiegania i ograniczania negatywnego oddziaływania na środowisko,
- wymagany zakres monitoringu.

1.3.8. Raport o oddziaływaniu na środowisko - dokumentacja przedstawiająca rezultaty prac nad oceną oddziaływania na środowisko przedkładana do wydania decyzji wymagającej przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

1.3.9. Zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko - to stopień szczegółowości informacji poszczególnych części raportu o oddziaływaniu na środowisko odpowiadający charakterowi przedsięwzięcia, rodzajom postępowania oraz dokładności posiadanych danych.

1.3.10. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi przepisami i polskimi normami oraz z definicjami podanymi w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.3. i w innych ST.

2. WYMAGANIA DLA PROJEKTOWANEJ INWESTYCJI

Wymagania dla inwestycji i projektowanych obiektów budowlanych i urządzeń infrastruktury podano w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2. oraz w P-10.10 – Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowe.

3. MATERIAŁY WYJŚCIOWE, POMIARY, BADANIA, OBLICZENIA I EKSPERTYZY

3.1. Materiały wyjściowe do projektowania

Ogólne wymagania dotyczące materiałów wyjściowych do projektowania znajdują się w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.1.

Wykaz materiałów wyjściowych, które zamawiający przekaze Wykonawcy, znajduje się w P-10.10 – Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowe pkt 3.1.

3.2. Materiały archiwalne i warunki

Ogólne wymagania dotyczące materiałów archiwalnych i warunków przedstawiono w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.2.

Wykaz materiałów archiwalnych i warunków, które Wykonawca ma pozyskać we własnym zakresie, znajduje się w P-10.10 – Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowe pkt 3.2.

3.3. Pomiary, badania, obliczenia i ekspertyzy

Ogólne wymagania dotyczące pomiarów, badań, obliczeń i ekspertyz przedstawiono w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.2.

Ponadto Wykonawcę obowiązują m.in. następujące wymagania dotyczące pomiarów, badań, obliczeń i ekspertyz:

- dane dotyczące poziomu hałasu,
- dane dotyczące wód (w tym wody w studniach),
- dane dotyczące obszarów Natura 2000,
- dane dotyczące budynków mieszkalnych (w szczególności stolarki okiennej i drzwiowej),
- dane dotyczące jakości powietrza atmosferycznego wzdłuż trasy,
- inwentaryzacja przyrodnicza (ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rzadkich i chronionych flory i fauny [pachnica dębowa] oraz korytarzy migracji fauny) – należy wykonać zgodnie z pismem Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 29.02.2008 r. znak: GDDKiA/BPI-3/km/DK/4117/542/08 w sprawie wykonywania inwentaryzacji przyrodniczej.

Przy wykonywaniu inwentaryzacji i ocen stanu technicznego (ekspertyz) Wykonawca będzie stosował metody pomiarów badań oraz sprzęt i oprogramowanie komputerowe odpowiadające charakterowi przedsięwzięcia, rodzajowi postępowania administracyjnego i dokładności uzyskanych danych.

Wszelkie prognozy ruchu muszą być sporządzane w oparciu o metodykę, procedury i uzgodnienia określone w ST P-80.10 – Analiza i prognoza ruchu drogowego. Przy sporządzaniu prognoz ruchu należy wykorzystać wszelkie dostępne dane o ruchu istniejącym oraz wykonać dodatkowe, określone indywidualnie dla każdego projektu przez BS GDDKiA pomiary ruchu zgodnie z zasadami zawartymi w ST P-80.10 – Analiza i prognoza ruchu drogowego.

W ramach opracowywania raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć polegających na przebudowie istniejących dróg należy wykonać:

- pomiary hałasu - weryfikacyjne,
- pomiary stężenia zanieczyszczeń w wodach opadowych i roztopowych.

Wszystkie pomiary powinny być wykonane zgodnie z metodykami referencyjnymi, określonymi w rozporządzeniach oraz Polskich Normach. W przypadku, gdy dane takie nie są dostępne, należy wykonać dodatkowe obserwacje lub pomiary umożliwiające rzetelną ocenę.

Pomiary powinny być wykonywane zgodnie z następującymi rozporządzeniami i Polskimi Normami:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. Nr 35, poz. 308).
2. Polska Norma PN-ISO 1996-1:1999. Akustyka. Opis i pomiary hałasu środowiskowego. Podstawowe wielkości i procedury.
3. Polska Norma PN-ISO 1996-2:1999. Akustyka. Opis i pomiary hałasu środowiskowego. Zbieranie danych dotyczących sposobu zagospodarowania terenu.
4. Polska Norma PN-ISO 1996-3:1999. Akustyka. Opis i pomiary hałasu środowiskowego. Wytyczne dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu.

Polska Norma PN-ISO 9613-2:2002. Akustyka. Tłumienie dźwięku podczas propagacji w przestrzeni otwartej. Ogólna metoda obliczania.

6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 168, poz. 1763).
7. Polska Norma PN-82/C-04565.01 Woda i ścieki. Badania zawartości ropy naftowej i jej składników. Oznaczanie niepalnych węglowodorów alifatycznych metodą spektrofotometrii w podczerwieni

4. WYKONANIE OPRACOWAŃ PROJEKTOWYCH

Poniżej przedstawione są wymagania, które należy uwzględnić przy wykonywaniu opracowań projektowych. Inne wymagania dotyczące wykonania opracowań projektowych przedstawiono w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4. oraz w P-10.10 – Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowe pkt 4.1. i pkt 4.2.

4.1. Szczegółowość opracowań projektowych

Ogólne wymagania oraz definicje dotyczące szczegółowości opracowań projektowych podano w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.1.2.

Analiza środowiskowa jest opracowaniem projektowym o charakterze wstępnym. Wszystkie elementy określone są wstępnie.

Raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia drogowego na środowisko ma być opracowaniem projektowym o charakterze szczegółowym. Wszystkie elementy opracowań projektowych mają być określone w sposób ostateczny.

4.2. Wymagania dla kolejności wykonywania elementów opracowań projektowych

Realizacja opracowań projektowych objętych niniejszą ST powinna się odbywać w następujących etapach:

1. Analiza materiałów wyjściowych, materiałów archiwalnych i warunków oraz odpowiednich opracowań projektowych.
2. Wykonanie pomiarów, badań, obliczeń, ekspertyz i inwentaryzacji.
3. Wykonanie opracowań projektowych i uzyskanie opinii.
4. Przekazanie opracowań projektowych wraz z innymi opracowaniami do Zamawiającego do odbioru i zatwierdzeń na posiedzeniach ZOPI i KOPI oraz wprowadzenie uwag wynikających z protokołów: odbioru, ZOPI i KOPI.

4.3. Szata graficzna

Ogólne wymagania dotyczące szaty graficznej opisów, obliczeń, rysunków i oprawy opracowań projektowych przedstawiono w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.4.

4.4. Szczegółowe wymagania dla opracowań projektowych

Poniżej przedstawiono wymagania dla opracowań projektowych objętych niniejszą Specyfikacją techniczną.

4.4.1. Analiza środowiskowa

4.4.1.1. Założenia ogólne

Celem analizy środowiskowej, wykonywanej na I etapie STeS, jest ocena wszystkich możliwych do realizacji wariantów planowanego przedsięwzięcia oraz uszeregowanie wariantów, poczynając od najlepszego według tej oceny. Ze względu na zbyt małą szczegółowość dokumentacji projektowej na tym etapie nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie jednego optymalnego wariantu.

Wszystkie warianty powinny być rozpatrywane na tym samym poziomie szczegółowości.

Analiza środowiskowa nie jest raportem o oddziaływaniu na środowisko w rozumieniu ustawy - Prawo ochrony środowiska. Jest to opracowanie wykonywane na potrzeby Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w celu dokonania wstępnej selekcji analizowanych wariantów przebiegu drogi krajowej. Analiza środowiskowa jest częścią dokumentacji projektowej przedkładanej Biuru Przygotowania Inwestycji (BPI) w celu wskazania wariantów (minimum dwóch) do dalszych prac projektowych.

Analiza środowiska ocenia warianty pod względem środowiskowym i społecznym.

4.4.1.2. Zakres analizy środowiskowej

Analiza środowiskowa zawiera:

- 1) opis planowanego przedsięwzięcia drogowego we wszystkich wariantach, a w szczególności:
 - a) charakterystykę planowanego przedsięwzięcia,
 - b) opis zagospodarowania terenu w otoczeniu planowanych wariantów drogi;
- 2) opis elementów przyrodniczych środowiska, objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego poszczególnych wariantów przedsięwzięcia uwzględniając:
 - a) elementy przyrodnicze środowiska,
 - b) obszary chronione, określone na podstawie odrębnych przepisów,
 - c) walory krajobrazowe i rekreacyjne;
- 3) opis istniejących w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanych wariantów przedsięwzięcia zabytków chronionych;
- 4) określenie możliwego transgranicznego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- 5) wstępna ocena oddziaływania na środowisko analizowanych wariantów, w szczególności na:
 - a) ludzi, zwierzęta i rośliny,
 - b) wody powierzchniowe i podziemne, -
 - c) krajobraz,
 - d) dobra materialne,
 - e) zabytki i krajobraz kulturowy;
- 6) ogólny opis możliwych do zastosowania dla każdego wariantu działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko;
- 7) analiza możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem,
- 8) opracowanie zagadnień w formie graficznej - mapy w skali 1:25000, odpowiadającej skali materiałów projektowych,
- 9) dokumentacja fotograficzna przedstawiająca newralgiczne odcinki planowanego przebiegu drogi,
- 10) źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu.

4.4.1.3. Szczegółowość opracowania

a) Opis planowanego przedsięwzięcia drogowego

Choć dla każdego wariantu przebiegu trasy prognozowane natężenie ruchu i jego struktura mogą być różne, można na tym etapie nie analizować potencjalnych emisji pochodzących z eksploatacji drogi; należy określić wrażliwość terenów, przez które przebiegają poszczególne warianty i wskazać te najbardziej odporne na uciążliwości powodowane przez użytkowanie drogi. W szczególności należy:

- wskazać obszary chronione przed hałasem - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 178, póź. 1841),
- wskazać granice gleb chronionych - na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, póź. 78 ze zm.),
- określić granice stref ochronnych ujęć wody - wyznaczonych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, póź. 1229 ze zm.),
- określić granice Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) - wyznaczone na podstawie rozporządzenia z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy, przyporządkowania zbiorników wód podziemnych do właściwych obszarów dorzeczy, utworzenia regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz podziału obszarów dorzeczy na regiony wodne (Dz. U. Nr 232, póź. 1953).

Należy również odnieść się do obszarów objętych ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Charakterystyka terenu powinna być wykonana w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku ich braku - o studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania.

b) Opis elementów przyrodniczych środowiska

W części dotyczącej opisu obszarów chronionych należy wziąć pod uwagę obszary chronione na podstawie następujących aktów prawnych:

- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, póź. 627 ze zm.);
- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, póź. 880 ze zm.);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, póź. 2313);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, póź. 1764);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, póź. 1765);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko

- występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, póź. 2237);
- Konwencję o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzoną w Ramsar w dniu 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z 1978 roku Nr 7, póź. 24);
 - Konwencję o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzoną w Bonn w dniu 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. z 2003 roku Nr 2, póź. 17);
 - Konwencję o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzoną w Bernie w dniu 19 września 1979 r. (Dz. U. z 1996 roku Nr 58, póź. 263);
 - Dyrektywę Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków;
 - Dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.

c) Opis istniejących w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanych wariantów przedsięwzięcia zabytków chronionych

Zestawienie powinno być wykonane w oparciu o Krajowy Rejestr Zabytków oraz Archeologiczne Zdjęcie Polski.

Wskazane jest również skonsultowanie zestawienia z właściwymi służbami ochrony zabytków - Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków lub Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków oraz z działającymi na danym terenie instytucjami naukowymi (np. muzeami archeologicznymi).

d) Opis możliwych do zastosowania dla każdego wariantu działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą

Wszystkie działania zapobiegawcze i ograniczające powinny zostać ocenione pod względem efektywności. Zalecenia dotyczące kompensacji przyrodniczej powinny być zgodne z zaleceniami Ministra Środowiska - opublikowanymi na stronie www.mos.gov.pl.

e) Analiza możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem

Jakkolwiek Inwestor nie jest w świetle przepisów prawnych zobowiązany do prowadzenia konsultacji społecznych, wskazane jest przeanalizowanie możliwości wystąpienia protestów lokalnych mieszkańców przeciwko planowanej drodze. Na podstawie analizy zagospodarowania terenu w planowanym korytarzu oraz przeprowadzonych konsultacji społecznych należy ocenić możliwość wystąpienia konfliktów społecznych (poprzez analizę m.in. gęstości zaludnienia, stosunków własnościowych ziemi, struktury użytkowania gruntów, wniosków złożonych podczas konsultacji społecznych, itp.).

f) Opracowanie zagadnień w formie graficznej

Na mapach powinny być przedstawione wszystkie treści zawarte w analizie środowiskowej, w tym w szczególności:

- sposób użytkowania terenu (rolne, leśne, zabudowy),
- w przypadku terenów zabudowy - kwalifikacja tych terenów zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 178, póź. 1841),
- obszary chronione, w podziale na kategorie wymienione w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, póź. 880 ze zm.),
- granice Głównych Zbiorników Wód Podziemnych oraz stref ochronnych ujęć wodnych,
- typy siedlisk, w tym także siedliska bezkręgowców (pachnica dębowa),
- rodzaje i typy gleb, klasy bonitacyjne (gleby chronione) oraz kompleksy przydatności rolniczej,
- korytarze migracyjne zwierząt.

Na osobnej mapie należy przedstawić konflikty środowiskowe i społeczne.

4.4.2. Raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia drogowego na środowisko, sporządzany do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

4.4.2.1. Założenia ogólne

a) Zakres ogólny wynikający z przepisów prawnych

Raport o oddziaływaniu na środowisko wykonywany do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest raportem o oddziaływaniu na środowisko w rozumieniu ustawy - Prawo ochrony środowiska. Dlatego, zgodnie z zapisami tej ustawy, niezależnie od tego, na jakim etapie inwestycji (decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi, pozwolenia na budowę, pozwolenie wodnoprawne) jest wykonywany, powinien spełniać zawsze te same wymagania - określone w art. 52 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 52 ustawy - Prawo ochrony środowiska raport o oddziaływaniu na środowisko zawiera:

1) opis planowanego przedsięwzięcia, a w szczególności:

- a) charakterystyka całego przedsięwzięcia i warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji,*
- b) główne cechy charakterystyczne procesów produkcyjnych,*
- c) przewidywane wielkości emisji, wynikające z funkcjonowania planowanego przedsięwzięcia,*

- 2) opis elementów przyrodniczych środowiska, objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia,
- 2a) opis istniejących w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- 3) opis analizowanych wariantów, w tym wariantu:
 - a) polegającego na niepodejmowaniu przedsięwzięcia,
 - b) najkorzystniejszego dla środowiska, wraz z uzasadnieniem ich wyboru,
- 4) określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko analizowanych wariantów, w tym również w wypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- 5) uzasadnienie wybranego przez wnioskodawcę wariantu, ze wskazaniem jego oddziaływania na środowisko, w szczególności na:
 - a) ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę i powietrze,
 - b) powierzchnię ziemi, z uwzględnieniem ruchów masowych ziemi, klimat i krajobraz,
 - c) dobra materialne,
 - d) zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrem lub ewidencją zabytków,
 - e) wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a-d,
- 6) opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania na środowisko, wynikające z:
 - a) istnienia przedsięwzięcia,
 - b) wykorzystywania zasobów środowiska,
 - c) emisji,oraz opis metod prognozowania, zastosowanych przez wnioskodawcę,
- 7) opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- 7a) dla dróg będących przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 51 ust.1 pkt1
 - a) - określenie założeń do:
 - ratowniczych badań zidentyfikowanych zabytków znajdujących się na obszarze planowanego przedsięwzięcia, odkrywanych w trakcie prac budowlanych,
 - programu zabezpieczenia istniejących zabytków przed negatywnym oddziaływaniem planowanego przedsięwzięcia oraz ochrony krajobrazu kulturowego,
 - b)- analizę i ocenę możliwych zagrożeń i szkód dla zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w szczególności zabytków archeologicznych, w obrębie terenu, na którym ma być realizowane przedsięwzięcie;
- 8) jeżeli planowane przedsięwzięcie jest związane z użyciem instalacji, porównanie, z zastrzeżeniem ust. 2, proponowanej technologii z technologią spełniającą wymagania, o których mowa w art. 143,
- 9) wskazanie, czy dla planowanego przedsięwzięcia konieczne jest ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania oraz określenie granic takiego obszaru, ograniczeń -w zakresie przeznaczenia terenu, wymagań technicznych dotyczących obiektów budowlanych i sposobów korzystania z nich,
- 10) przedstawienie zagadnień w formie graficznej,
- 10 a) mapy dla będących przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt.1:
 - a) dróg oraz linii kolejowych:
 - w skali 1:10000 lub większej - dla przedsięwzięć lokalizowanych na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz na terenie ich otulin,
 - w skali 1:25000 lub większej - dla przedsięwzięć na pozostałych obszarach,
 - b) napowietrznych linii elektroenergetycznych,
 - c) instalacji do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu,
- 11) analizę możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem,
- 12) przedstawienie propozycji monitoringu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na etapie jego budowy i eksploatacji,
- 13) wskazanie trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano, opracowując raport,
- 14) streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie,
- 15) nazwisko osoby lub osób sporządzających raport,

16) źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu.

b) Specyfika inwestycji liniowych

Ze względu na fakt, że przytoczony zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko nie uwzględnia specyfiki inwestycji liniowych, jakimi są drogi, został on zmodyfikowany- spełnia jednak wszystkie wymagania określone w ustawie - Prawo ochrony środowiska.

Ze względu na różną szczegółowość poszczególnych etapów projektowania:

- etap decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej,
- etap pozwolenia na budowę,
- etap eksploatacji drogi - konieczność uzyskania / przedłużenia pozwolenia wodnoprawnego,

zróżnicowano zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko, zależnie od etapu realizacji inwestycji, na jakim jest on wykonywany. Jako zasadę generalną należy przyjąć, że szczegółowość raportu o oddziaływaniu na środowisko musi odpowiadać szczegółowości dokumentacji projektowej — nie tylko w aspekcie skali map załączanych do opracowań, ale również zakresu opracowania.

Zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko, zapisany w ustawie - Prawo ochrony środowiska zawsze wymaga porównania wariantów. Na poszczególnych etapach projektowania wariantowaniu mogą podlegać jednak różne aspekty - o ile w przypadku uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi, wariantowaniu podlegają wszystkie możliwe do realizacji warianty przebiegu trasy, o tyle w sytuacji, gdy decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej jest już wydana i nie jest możliwa zmiana trasy, wariantowane będą szczegóły konstrukcyjne, np. konstrukcje obiektów inżynierskich (o ile mają znaczenie dla środowiska), takich jak mosty, przejścia dla zwierząt itp., urządzenia używane do podczyszczania ścieków opadowych i roztopowych z dróg (wariantowaniu mogą podlegać jedynie te rozwiązania, które zapewniają spełnienie przez wprowadzane do środowiska ścieki obowiązujących standardów - określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 168, póź. 1763)) itd.

c) Ogólne założenia do metodyki wykonywania raportów o oddziaływaniu na środowisko

Używane w raportach o oddziaływaniu na środowisko wskaźniki środowiskowe powinny spełniać zalecenia Europejskiej Agencji Środowiska (EEA). Wskaźniki oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko powinny zostać wyznaczone według metodyki DPSIR (driving force -pressure - state - impact - response).

Macierz wskaźników oddziaływania na środowisko:

Presja / stan środowiska		Przyroda ożywiona	Populacja ludzka	Gleby	Woda	Powietrze	Klimat	Dobra materialne	Dobra kultury	Krajobraz
Oddziaływanie infrastruktury drogowej	Zajętość terenu									
	Efekt bariery									
	Produkcja odpadów									
	Materiałochłonność									
	Energochłonność									
Oddziaływa nie pojazdów	Klimat akustyczny									
	Emisja zanieczyszczeń									
	Wypadki drogowe									

Metodyka DPSIR opiera się na założeniu, że właściwej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko można dokonać tylko w oparciu o znane warunki środowiskowe (rozumiane przede wszystkim jako wrażliwość środowiska na różnego rodzaju uciążliwości), oraz o znane uciążliwości i emisje zanieczyszczeń pochodzące z planowanej drogi.

Można przyjąć, że wskaźnikami oceniającymi oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko są wszystkie wskaźniki odnoszące się do poziomów emisji zanieczyszczeń czy uciążliwości w środowisku. Należy zwrócić uwagę, że w świetle polskich przepisów prawnych nie wszystkie standardy odnoszące się do jakości środowiska są standardami emisyjnymi - o ile bez wątpienia w przypadku klimatu akustycznego oraz

zanieczyszczeń powietrza czy przyrody ożywionej rozpatruje się zazwyczaj emisję (poziomy hałas w środowisku,

stężenia zanieczyszczeń w powietrzu itd.), o tyle w przypadku gospodarki wodno-ściekowej używane są jedynie standardy emisyjne (dopuszczalne stężenia zanieczyszczeń w ściekach wprowadzanych do wód lub do ziemi). Normy emisyjne muszą być spełnione niezależnie od jakości wody w odbiorniku ścieków.

d) Szczególne zasady wykonywania raportów o oddziaływaniu na środowisko w odniesieniu do obszarów NATURA 2000

Ocena oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszary NATURA 2000 jest integralną częścią raportu o oddziaływaniu na środowisko, jednak metodyka wykonywania tej oceny musi być inna niż w przypadku innych obszarów chronionych. Wynika to po części ze specyfiki ochrony obszarów NATURA 2000, w których ochronie podlega nie tyle obszar, co znajdujące się w nim chronione gatunki lub siedliska, dla których ochrony obszar NATURA 2000 został wyznaczony. W praktyce oznacza to, że przejście przez obszar NATURA 2000 jest możliwe, o ile z przeprowadzonych analiz wyniknie, że przedsięwzięcie nie zagraża chronionym siedliskom lub gatunkom.

Z drugiej strony podejście do wykonywania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar NATURA 2000 musi być wyjątkowe, gdyż w większości przypadków (szczególnie wtedy, gdy obszar NATURA 2000 nie pokrywa się z innym obszarem objętym ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody) dane na temat obszaru są bardzo, skąpe i, dla celów projektowych, niewystarczające. Skutkuje to koniecznością przeprowadzenia przez wykonawców raportu o oddziaływaniu na środowisko bardzo szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej obszaru NATURA 2000 oraz precyzyjnego zidentyfikowania miejsc występowania chronionych gatunków i siedlisk.

Ocena oddziaływania na obszar NATURA 2000 nie jest oceną oddziaływania na cały ten obszar, ale na gatunki i siedliska chronione. Ocena ta musi być dokonana kompleksowo i za podstawę powinna przyjmować dane emisyjne, nie emisyjne. Jak było już wspomniane w rozdziale 3.1.3., w przypadku oddziaływania na klimat akustyczny i jakość powietrza atmosferycznego używane są zawsze wskaźniki emisyjne i w tym zakresie podejście do oceny nie będzie się różnić. Zupełnie inaczej sytuacja wygląda w odniesieniu do oceny oddziaływania na środowisko wodne - standardy określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 168, póź. 1763) dotyczą tylko dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w ściekach wprowadzanych do środowiska. W przypadku oceny oddziaływania na obszary NATURA 2000 takie podejście nie jest wystarczające, bowiem w celu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na siedliska i gatunki (obszary NATURA 2000 są często związane siedliskami wodno-błotnymi) konieczne jest określenie oddziaływania zanieczyszczeń wpływających z drogi na jakość wody w odbiornikach, oraz na stosunki wodne na pobliskim terenie. W celu właściwej oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na jakość środowiska wodnego należy odnosić się przede wszystkim do standardów emisyjnych - określonych w przywołanym wyżej rozporządzeniu w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, jednak nie w odniesieniu do ścieków z dróg. Dodatkowo należy wziąć pod uwagę nie tylko zanieczyszczenia normowane dla ścieków z dróg, a więc zawiesinę ogólną i substancje ropopochodne, ale również wszystkie inne zanieczyszczenia, które mogą pochodzić z nawierzchni drogi (w tym również pochodzące z poważnych awarii związanych z wypadkami drogowymi), a mogą negatywnie wpłynąć na stan wody w odbiornikach.

4.4.2.2. Raport o oddziaływaniu na środowisko do wniosku o uwarunkowaniach środowiskowych

a) Zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko

Raport o oddziaływaniu na środowisko zawiera:

- 1) opis planowanego przedsięwzięcia, a w szczególności:
 - a) charakterystyka całego przedsięwzięcia i warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji,
 - b) główne cechy charakterystyczne procesów produkcyjnych,
 - c) przewidywane wielkości emisji, wynikające z funkcjonowania planowanego przedsięwzięcia,
- 2) opis elementów przyrodniczych środowiska, objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia,
- 2a) opis istniejących w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- 3) opis analizowanych wariantów, w tym wariantu:
 - a) polegającego na niepodejmowaniu przedsięwzięcia,
 - b) najkorzystniejszego dla środowiska, wraz z uzasadnieniem ich wyboru,

- 4) określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko analizowanych wariantów, w tym również w wypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- 5) uzasadnienie wybranego przez wnioskodawcę wariantu, ze wskazaniem jego oddziaływania na środowisko, w szczególności na:
 - a) ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę i powietrze,
 - b) powierzchnię ziemi, z uwzględnieniem ruchów masowych ziemi, klimat i krajobraz,
 - c) dobra materialne,
 - d) zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrem lub ewidencją zabytków,
 - e) wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a-d,
- 6) opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania na środowisko, wynikające z:
 - a) istnienia przedsięwzięcia,
 - b) wykorzystywania zasobów środowiska,
 - c) emisji,oraz opis metod prognozowania, zastosowanych przez wnioskodawcę,
- 7) opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- 7a) dla dróg będących przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 51 ust.1 pkt1
 - a) - określenie założeń do:
 - ratowniczych badań zidentyfikowanych zabytków znajdujących się na obszarze planowanego przedsięwzięcia, odkrywanych w trakcie prac budowlanych,
 - programu zabezpieczenia istniejących zabytków przed negatywnym oddziaływaniem planowanego przedsięwzięcia oraz ochrony krajobrazu kulturowego,
 - b)- analizę i ocenę możliwych zagrożeń i szkód dla zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w szczególności zabytków archeologicznych, w obrębie terenu, na którym ma być realizowane przedsięwzięcie;
- 8) jeżeli planowane przedsięwzięcie jest związane z użyciem instalacji, porównanie, z zastrzeżeniem ust. 2, proponowanej technologii z technologią spełniającą wymagania, o których mowa w art. 143,
- 9) wskazanie, czy dla planowanego przedsięwzięcia konieczne jest ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania oraz określenie granic takiego obszaru, ograniczeń -w zakresie przeznaczenia terenu, wymagań technicznych dotyczących obiektów budowlanych i sposobów korzystania z nich,
- 10) przedstawienie zagadnień w formie graficznej,
- 10 a) mapy dla będących przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt.1:
 - a) dróg oraz linii kolejowych:
 - w skali 1:10000 lub większej - dla przedsięwzięć lokalizowanych na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz na terenie ich otulin,
 - w skali 1:25000 lub większej - dla przedsięwzięć na pozostałych obszarach,
 - b) napowietrznych linii elektroenergetycznych,
 - c) instalacji do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu,
- 11) analizę możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem,
- 12) przedstawienie propozycji monitoringu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na etapie jego budowy i eksploatacji,
- 13) wskazanie trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano, opracowując raport,
- 14) streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie,
- 15) nazwisko osoby lub osób sporządzających raport,
- 16) źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu.

b) Szczegółowość opracowania

Raport należy opracować w sposób zwięzły, prosty i przejrzysty, bez zbędnych tekstów podręcznikowych. Należy opisać także działania, które zostały podjęte na skutek wniosków z konsultacji społecznych oraz jak wnioski te wpłynęły na kształt projektu.

Raport o oddziaływaniu na środowisko wykonywany do wniosku o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, ma przede wszystkim na celu wybór najlepszego wariantu przebiegu przedsięwzięcia – powinien oceniać wszystkie warianty wskazane w analizie środowiskowej do dalszych analiz. Jako dane wejściowe traktowana jest przede wszystkim analiza środowiskowa wykonana na etapie studium techniczno-ekonomicznego.

Raport powinien wskazywać najlepszy wariant wraz z uzasadnieniem tego wyboru. Ponieważ decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach może zostać wydana dla wariantu innego niż wskazany jako najlepszy, wszystkie warianty powinny być rozpoznane i ocenione na tym samym stopniu szczegółowości.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wydana na podstawie raportu o oddziaływaniu na środowisko będzie podstawą wykonania materiałów do wniosku o decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi;

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wydana przed decyzją o ustaleniu lokalizacji drogi może być również podstawą wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę. Dlatego raport o oddziaływaniu na środowisko powinien być wykonany na tyle szczegółowo, aby pozwolił na rozstrzygnięcie w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następujących zagadnień:

- warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich,
- wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym,
- wymogi w zakresie ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których przeprowadzono postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- stwierdzenie konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

4.4.2.3. Zagadnienia wariantowania

Konieczność opisu wariantów przedsięwzięcia określona w punkcie 5) zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dotyczy nie tylko wariantów przebiegu przedsięwzięcia. W raporcie o oddziaływaniu na środowisko należy również wariantować zaproponowane do zastosowania urządzenia ochrony środowiska, w szczególności:

- środki techniczne, technologiczne i organizacyjne związane z ochroną przed hałasem,
- urządzenia podczyszczające ścieki opadowe i roztopowe z dróg,
- przejścia dla zwierząt.

Wszystkie brane pod uwagę warianty środków minimalizujących i łagodzących oddziaływania na środowisko muszą zapewniać dotrzymanie standardów jakości środowiska poza terenem, do którego GDDKiA posiada tytuł prawny. Jeżeli jest to niemożliwe (konieczność ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania) należy rozpatrywać środki umożliwiające dotrzymanie standardów poza tym obszarem.

W przypadku stwierdzenia konieczności zastosowania kompensacji przyrodniczej, środki kompensujące również powinny być rozpatrywane wariantowo.

Wariantowanie przebiegu obwodnicy powinno spełniać wymogi Dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27.06.1985 r. w sprawie oceny skutków dla środowiska niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć zmienioną Dyrektywą Rady 97/11/EC z dnia 03.03.1997 r. oraz Dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r.

5. KONTROLA JAKOŚCI OPRACOWAŃ PROJEKTOWYCH

Podstawowe zasady kontroli jakości wykonywania opracowań projektowych przedstawiono w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

6. OBMIAR OPRACOWAŃ PROJEKTOWYCH

6.1 Ogólne zasady obmiaru opracowań projektowych

Ogólne zasady obmiaru opracowań projektowych przedstawiono w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2 Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest pozycja w Tabeli opracowań projektowych (cena ryczałtowa).

7 ODBIÓR OPRACOWAŃ PROJEKTOWYCH

Ogólne zasady odbioru opracowań projektowych przedstawiono w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

Wykonawca wykona opracowania projektowe:

1. Analiza środowiskowa – 5 egz.

2. Raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia drogowego na środowisko wymagany do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach Wykonawca wykona w ilości egzemplarzy niezbędnej do uzgodnień + 3 egz. do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach + 2 egz. dla Zamawiającego (dostarczone przed złożeniem wniosku) – w terminach wykonania opracowań projektowych wymienionych w Harmonogramie realizacji zamówienia. Niezależnie, wymienione opracowanie należy wykonać w zapisie cyfrowym na płycie CD

8. PŁATNOŚCI

8.1 Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST P-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

8.2 Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania Analizy środowiskowej i Raportu o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia drogowego na środowisko wymaganego do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach obejmuje:

- analizę materiałów wyjściowych dostarczonych przez Zamawiającego,
- zebranie materiałów archiwalnych, które mają być dostarczone przez Wykonawcę,
- wykonanie pomiarów i badań (inwentaryzacji w tym także inwentaryzacji przyrodniczej) potrzebnych do wykonania opracowania projektowego,
- wykonanie opisów, obliczeń i rysunków oraz oprawę opracowania projektowego dla potrzeb uzgodnień,
- uzyskanie opinii i przeprowadzenie konsultacji społecznych,
- wykonanie uzupełnień i poprawek wynikłych w procesie wykonywania innych opracowań projektowych objętych Umową,
- udział w postępowaniach administracyjnych, spotkaniach i naradach i wykonywanie prezentacji opracowania projektowego,
- wniesienie poprawek do raportu wynikających z ustaleń protokołów odbioru, uzgodnień, ZOPI i KOPI i postępowania administracyjnych,
- udzielenie informacji w przedmiocie objętym niniejszą ST, w tym w formie pisemnej, oraz udział w przypadku potrzeby w programach radiowych i telewizyjnych.
- wykonanie i dostarczenie do Zamawiającego kompletnego opracowania projektowego w wymaganej szacie graficznej i w wymaganej ilości egzemplarzy.

8.3 Sposób płatności

Po odbiorze Analizy środowiskowej i po uzyskaniu rekomendacji BPI GDDKiA Wykonawca otrzyma wynagrodzenie w wysokości 100% ceny umownej za tę pozycję.

Po odbiorze Raportu o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia drogowego na środowisko wymaganego do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach Wykonawca otrzyma wynagrodzenie w wysokości 80% ceny umownej za tę pozycję. Pozostałą część wynagrodzenia za tę pozycję; tj. 20% ceny umownej, Wykonawca otrzyma po wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

9 PRZEPISY ZWIĄZANE

9.1 Przepisy prawne i normy

- [1] Ustawa z dnia 07.07.1994r. **prawo budowlane**. tekst jednolity Dz. U. 2003 r. Nr207 poz. 2016 z późniejszymi zmianami.
- [2] Ustawa z dnia 27.04.2001r. **prawo ochrony środowiska** tekst jednolity Dz.U.2008r. Nr 25 poz.150;
- [2a] Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. **o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw** (Dz. U. Nr 100 póź. 1085, ze zm.);
- [2b] Ustawa z dnia 18 maja 2005 r. **o zmianie ustawy — Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw** (Dz.U. Nr 113, póź. 954).
 - [2.1] rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. Nr 257, póź. 2573),
 - [2.2] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 maja 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 92 póź. 769);
 - [2.3] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 178, póź. 1841);
 - [2.4] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 stycznia 2002 r. w sprawie wartości progowych poziomów hałasu (Dz. U. Nr 8 póź. 81);

- [2.5] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 168 póź. 1763);
- [2.6] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. Nr 87 póź. 796);
- [2.7] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 87 póź. 798);
- [2.8] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 1 póź. 12);
- [2.9] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165 póź. 1359);
- [2.10] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. Nr 35 póź. 308);
- [2.11] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 stycznia 2003 r. w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów, które powinny być przekazywane właściwym organom ochrony środowiska, oraz terminów i sposobów ich prezentacji (Dz. U. Nr 18 póź. 164);
- [2.12] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 czerwca 2003 r. w sprawie określenia wzoru publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz. U. Nr 110 póź. 1058);
- [3] Ustawa z dnia 18.07.2001 **prawo wodne** Dz.U.2001 r. Nr 115, poz. 1229; z późniejszymi zmianami.
- [4] Ustawa z dnia 04.02.1994 **prawo geologiczne i górnicze** Dz.U.1994r. Nr 27, poz.96; z późniejszymi zmianami.
- [5] Ustawa z dnia 10.04.2003 **o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych** Dz.U.2006r. Nr 220, poz.1601
- [6] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. **o ochronie przyrody** (Dz.U. Nr 92, póź. 880 oraz z 2005r. Nr. 113,póź.954).
- [6.1] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, póź. 2313);
- [6.2] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. Nr 94 póź. 795);
- [6.3] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. Nr 92, póź. 1029);
- [6.4] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, póź. 1764);
- [6.5] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, póź. 2237);
- [6.6] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków 'dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, póź. 1765);
- [7] Ustawa z dnia 28 września 1991 r. **o lasach** (Dz.U. z 2005 r. Nr 45, póź. 435).
- [8] Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. **o ochronie gruntów rolnych i leśnych** (Dz.U. z 2004 r. Nr 121, póź.1266).
- [9] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. **o odpadach** (Dz. U. Nr 62, póź. 628 ze zm.);
- [9.1] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. Nr 112, póź. 1206)
- [9.2] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady są niebezpieczne (Dz. U. Nr 128, póź. 1347)
- [10] 17. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. **o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami** (Dz. U. Nr 162, póź. 1568);
- [10.1] Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych.
- [11] Ustawa z dnia 14 marca 1985r. - **o państwowej inspekcji sanitarnej** (Dz.U. z 1998 r. Nr 90, póź. 575 z późn. zm).

- [12] 23. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966r. - **o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym** (Dz.U. Nr 23, póź. 150 z późn. zm.).
- [13] Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. **o drogach publicznych** (Dz.U. z 2004 r. Nr 204, póź. 2086 i Nr 273.póź. 2703).
- [13.1] rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 2004 r. w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych (Dz.U. Nr 128, póź. 1334).